

Årsberetning 2016

2016 har været et år, hvor der er sket meget i Handicapidrættens Videnscenter (i daglig tale: HANDIVID). Ressourceforløbsprojektet blev afsluttet med en udgivelse og en konference, veteranprojektet blev gennemført og er nu i formidlingsfasen, og der er blevet sat gang i et omfattende udviklingsarbejde, som skal resultere i udgivelsen af en vejledning om inklusion i idræt og bevægelse i skolen, for blot at nævne nogle eksempler.

Det vil alt sammen blive uddybet her i beretningen. Samtidig har vi i år valgt at beskrive mere overordnet, hvordan vi forstår nogle af de centrale begreber og områder, vi arbejder med: *Aktivitet og deltagelse, Job der holder, Rehabilitering, Leg, idræt og bevægelse for børn og unge, Aktiv fritid for alle, Friluftsliv og naturoplevelser* samt *Viden og formidling*. Hvert område beskrives først generelt, derefter med konkrete eksempler på aktiviteter i 2016.

Aktivitet og deltagelse

Aktivitet og deltagelse er overordnede begreber, der kendetegner alt, hvad Handicapidrættens Videnscenter arbejder med.

Vi definerer *aktivitet* som handlinger, der har til formål at udføre opgaver og løse problemer. Aktivitet forudsætter færdigheder – som hænger naturligt sammen med personens funktionsevne. I udgangspunktet kan man ikke det samme, når man har et synshandicap, som når man har sit fulde syn.

Men, om en person med et synshandicap er i stand til at færdes i byen på egen hånd, kan ikke umiddelbart besvares med et ja eller et nej. Det afhænger af, om de rigtige forhold er til stede: det kan være markering i fortovet, som kan mærkes med blindestok, lyd giver ved lysregulering i fodgængerfeltet, samt god tid til at krydse vejen. Personens kunnen afhænger i høj grad af den sammenhæng, aktiviteten foregår i.

Aktivitet og deltagelse er tæt forbundne. *Deltagelse* kan defineres som handling sammen med andre. Gennem deltagelse oplever den enkelte, at aktiviteten får mål og mening. Deltagelse er drevet af behov, ønsker og drømme om et godt og meningsfuldt liv og fællesskab. Deltagelse kan derfor ses som det at bruge sine funktioner, færdigheder og kompetencer til at agere på alle de områder, der har betydning i et menneskes liv. Menneskers identitet og selvagtelse er i høj grad knyttet til at kunne gøre det, man sætter sig for. Det er en af grundstenene i at føle sig som et handlekraftigt menneske og en værdifuld medborger.

Idræt kan bane vejen for, at mennesker med handicap kan føre et mere aktivt liv. Der er mange fællestræk mellem idrætsfællesskabet og andre sociale fællesskaber, så man kan transformere sine erfaringer fra et sted til et andet. Når andre ser personen som aktiv idrætsudøver, er de mere tilbøjelige til at invitere vedkommende til at tage plads og udfolde sig i andre fællesskaber. Erfaring herfra bringes videre ind i andre sociale sammenhænge. På den måde tager det ene det næste med sig og løfter personen ind i en position som aktiv medborger.

At deltage i samfundet indebærer, at man bevæger sig ud blandt andre og blander sig i de små og store sociale fællesskaber, som tilværelsen består af. Deltagelse er at kunne være med der, hvor man gerne vil være, og tro på, at man kan bidrage til og have glæde af fællesskabet, uanset funktionsevne.

Med denne forståelse af begreberne aktivitet og deltagelse i baghovedet, kan Videnscentrets opgave beskrives som at samle, udvikle og formidle viden om, hvordan børn, unge og voksne med funktionsnedsættelser kan leve et aktivt liv og deltage i de samfundsmæssige fællesskaber, som de selv ønsker at deltage i - i privatlivet, på arbejdet og i fritiden.

Eksempler på konkrete aktiviteter i Handivid i 2016:

Når ressourceforløb giver mening

Handicapidrættens Videnscenter gennemførte i perioden fra november 2013 til januar 2016 et ressourceforløbsprojekt i samarbejde med Muskelsvindfonden, Spastikerforeningen, Egmont Højskolen og Slagelse og Odense Kommuner.

Projektets mål var at vise, hvordan man i praksis kan tilrettelægge ressourceforløb, så borgere med komplekse problemer får en bedre hverdag og bliver klar til at (gen)indtræde på arbejdsmarkedet, hvis det er muligt.

Foråret 2016 blev brugt på at samle op på og evaluere forløbet. Det mandede ud i offentliggørelsen af en kronik i Kristeligt Dagblad samt udgivelsen af hæftet 'Når ressourceforløb giver mening', som præsenterer en række anbefalinger til, hvordan gode ressourceforløb kan strikkes sammen.

Anbefalingerne til, hvordan man skaber ressourceforløb, der giver mening for den enkelte, er:

- Mere tillid mellem borger og sagsbehandler
- Mindre magtudøvelse over for borgeren
- Indsatsen skal bygge på borgerens aktive valg
- Indholdet skal tage udgangspunkt i den enkeltes behov
- Borgeren skal indgå i meningsfulde fællesskaber
- Sagsgangene skal forenkles, så borgeren ikke skal vente mange måneder på sagsbehandling
- Der skal være sammenhæng i indsatsen

Anbefalingerne præsenteres i hæftet sammen med en række illustrative cases med nogle af de borgere, som deltog i projektet.

Hæftet blev sendt ud til de politiske chefer for handicapområdet i alle danske kommuner, til alle jobcentre og til formændene for alle danske handicapråd. Det blev derudover distribueret til en lang række organisationer, politikere og fagpersoner. Det er samtidig muligt for alle, der har interesse, at bestille hæftet gratis via HANDIVIDs hjemmeside. Forhåbningen er, at anbefalingerne på den måde når ud til dem, som har indflydelse på ressourceforløbsområdet.

I forlængelse af udgivelsen afholdt HANDIVID i september en konference, hvor anbefalingerne fra projektet blev præsenteret, mens en række af deltagerne fik mulighed for at fortælle om deres baggrund og oplevelse af forløbet.

Job der holder

HANDIVID har i 2016 haft et betydeligt antal borgere i individuel jobrådgivning / jobformidling. Jobsøgerne bor spredt rundt om i landet - fra Aalborg i nord til Nykøbing Falster i syd. Nogle er på dagpenge, andre på kontanthjælp, atter andre får ledighedsydelse eller førtidspension. Det er ikke forsørgelsesgrundlaget, der styrer indtaget, men jobsøgernes lyst til at komme ud af arbejdsløsheden.

Rådgivningen omfatter ofte både jobsøgeren og den pågældendes kommunale sagsbehandler eller anden aktør. Desuden den eller de mulige arbejdsgivere, og undertiden også jobsøgerens familie.

Jobkonsulenterne har i 2016 holdt oplæg om beskæftigelsesmuligheder for handicappede på medlemsmøder i Fibromyalgiforeningen og Dværgeforeningen, på et seminar om beskæftigelse i Forsvarets Veterancenter, og på kurser og konferencer arrangeret af foreningen Sjældne Diagnoser, Institut for Blinde og Svagtseende og Soldaterlegatet. Centrets leder har holdt oplæg om ressourceforløb på landsforeningens SINDs nationale beskæftigelseskonference og på konference for ansatte i socialektoren arrangeret af Type2Dialog.

Rehabilitering

En del af centrets arbejde kan kategoriseres som rehabilitering, og her tager vi afsæt i den definition, der præsenteres i *Hvidbog om Rehabiliteringsbegrebet* :

Rehabilitering er en målrettet og tidsbestemt samarbejdsproces mellem en borger, pårørende og fagfolk. Formålet er, at borgeren, som har eller er i risiko for at få betydelige begrænsninger i sin fysiske, psykiske og/eller sociale funktionsevne, opnår et selvstændigt og meningsfuldt liv. Rehabilitering baseres på borgerens hele livssituation og beslutninger og består af en koordineret, sammenhængende og vidensbaseret indsats.

Rehabilitering er altså ikke kun genoptræning af tabte færdigheder, men snarere vejen tilbage som deltager i samfundet ud fra et andet udgangspunkt end før. Et forandret liv med nye muligheder og begrænsninger.

Derfor ser vi rehabilitering som en udviklingsproces, hvor man, med de ændrede forudsætninger man har, skal lære at tage magten i sit eget liv og hæve kvaliteten i tilværelsen.

Selv om forståelsen af begrebet gennem de seneste årtier har bredt sig ud fra den oprindelige medicinske forståelse, ses rehabilitering stadig af mange som en sag for sundhedssektoren. Men en stor del af rehabiliteringsprocessen foregår efter, at personen har forladt sundhedssektorens tilbud. Når rehabilitering skal omfatte personens hele livssituation, er det nødvendigt, at alle fagfelter, der kan være til nytte for personen, inddrages. Der kan altså være tale om fagfolk fra sundheds-, social-, uddannelses- og kulturområdet.

Når det gælder rehabilitering arbejder vi på flere niveauer. Vi arbejder praktisk i rehabiliteringsforløb i forhold til forskellige målgrupper og sammen med fagpersoner fra alle sektorer. Vi medvirker ved uddannelse af fagpersoner og studerende, der skal fungere i feltet. Og vi bidrager med viden på politisk niveau ved at deltage i debatter og konferencer samt spille ind i relevante dagsordener i forhold til beslutningstagere.

Eksempler på konkrete aktiviteter i Handivid i 2016:

Social rehabilitering af veteraner med PTSD

Den kliniske behandling af veteraner med PTSD er blevet styrket væsentligt i de senere år. Men indsatsen i forhold til den sociale rehabilitering er ikke fulgt med. Opgaverne er fordelt på mange hænder, og samspillet mellem den sundhedsfaglige og den socialt rehabiliterende indsats er ikke tilstrækkeligt udviklet. Det har været baggrunden for projektet "Tættere på arbejdsmarkedet gennem et godt hverdagsliv".

Projektet blev iværksat i november 2015 og blev afsluttet i januar 2017. Den private fond Soldaterlegatet er initiativtager og økonomisk ansvarlig, mens Videnscentret har haft ansvaret for arbejdet med og den løbende kontakt til veteranerne. I projektet har der været fokus på et godt hverdagsliv som det første og vigtigste mål for en vellykket social rehabilitering, og på mulighederne for en efterfølgende vellykket overgang til civil uddannelse og arbejde.

Projektet har dokumenteret, at det er muligt på relativt kort tid og med enkle midler at støtte veteraner med PTSD til at få en bedre hverdag med færre bekymringer, højere livskvalitet, mere aktiv deltagelse i civilsamfundet, og en mulig tilknytning til arbejdsmarkedet som et af fremtidsperspektiverne. 24 veteraner med PTSD har deltaget i projektet. Halvdelen af deltagerne er henvist af Klinik for PTSD og Transkulturel Psykiatri i Århus og den anden halvdel af Krise- og Katastrofeopsykiatrisk Center i København.

Projektets metoder, resultater og anbefalinger vil blive offentliggjort i forbindelse med en offentlig konference i Handicaporganisationernes Hus den 22. marts 2017.

Foreningsfitness

Videnscentret medvirkede sammen med Bevica Fonden, Danske Fysioterapeuter og Egmont Højskolen ved en paneldebat på årets Folkemøde om muligheder for, at mennesker med handicap kan dyrke Fitness i foreninger og kommercielle centre. Dette har medført, at Bevica Fonden sammen med to andre fonde giver midler til at udvikle foreningsfitness for mennesker med handicap sammen med tre foreninger under DGI. Center for Handicap og Bevægelsesfremme ved Syddansk Universitet tilknyttedes som forskere på projektet, og Videnscentret bidrager med konsulentbistand på såvel praksis som forskning.

I samme forbindelse udvikler Danske Fysioterapeuter et efteruddannelsesforløb, der skal sikre, at fysioterapeuter kan samarbejde med den frivillige idræt, når de tilbyder vederlagsfri fysioterapi til mennesker med kronisk handicap. Videnscentret er med i arbejdsgruppen omkring dette.

Rehabiliterings-forskning

Som medlem af Rehabiliteringsforum Danmark har HANDIVID medvirket ved planlægning og gennemførelse af et landsdækkende, ugelangt arrangement om rehabiliteringsforskning, afholdt i september.

Leg, idræt og bevægelse for børn og unge

Kroppen og kropslig aktivitet er grundlag for børns læring og udvikling. Sansepåvirkninger og erfaringer ved at handle med kroppen er udgangspunkt for at lære sig selv at kende, at tilegne sig viden om den fysiske verden og at udvikle begrebsdannelse og sprog. Kropslig aktivitet og stimulering er derfor essentielt for ethvert barns udvikling, uanset funktionsevner. Det sker for en stor del gennem leg. Barnets kropslige udfoldelse gennem leg er så vigtig i et barns liv, at det er en rettighed i FN's Børnekonvention.

Nogle børn og unge har pga. en funktionsnedsættelse et særligt behov for at blive stimuleret og motiveret til kropslig udfoldelse gennem leg, idræt og bevægelse.

Leg, idræt og bevægelse er vigtige aktiviteter i det sociale samvær med andre børn og unge. Det er derfor også en vigtig læringsarena for udvikling af personlige og sociale kompetencer. Børn og unge lærer bl.a. om personlige grænser, værdier, styrker og svagheder, normer og regler, og de lærer at positionere sig på mange forskellige måder gennem leg, idræt og bevægelse. De skaber og udvikler deres fællesskabskulturer her. De lærer om medbestemmelse og medansvar. At være udenfor i leg, idræt og bevægelse er således at være udenfor i vigtige sociale fællesskaber, handlinger og forhandlinger.

Handicapidrættens Videnscenter arbejder derfor aktivt for, at børn og unge med forskellige former for funktionsnedsættelse får mulighed for at deltage i leg, idræt og bevægelse i skoler, institutioner, foreninger og anden fritid. Det sker gennem uddannelse, vejledning og rådgivning af f.eks. studerende, undervisere, fagprofessionelle, ledere og trænere i foreninger og ansatte i kommuner.

Eksempler på konkrete aktiviteter i Handivid i 2016:

Inklusion i idrætsundervisningen

Skolen er børn og unges vigtigste sociale mødested, når man er i skolealderen. Flere og flere børn og unge med funktionsnedsættelser går i den lokale folkeskole. Idealet er, at de skal vokse op som deltagere i - og ligeværdige medlemmer af - de lokale fællesskaber, så de kan blive inkluderet og aktive samfundsborgere.

Børn og unge med funktionsnedsættelser har stort behov for at blive inkluderet i skolens bevægelsesaktiviteter og primært i faget idræt, hvor der er undervisning i kropslige færdigheder, sociale kompetencer, idrætsværdier og -kultur. Idrætsundervisningen giver læring og erfaring, der bl.a. kan overføres til andre bevægelsesaktiviteter i skolen: frikvarterer, SFO, Åben Skole, lejrskoler og i andre fag - og uden for skolen: i foreninger og i uorganiseret leg, idræt og bevægelse, hjemme eller i naturen.

Men netop idræt er det fag, hvor flest elever med funktionsnedsættelser **ikke** deltager.

HANDIVID har i 2016 indgået aftale med Byskovskolen i Ringsted om frikøb af to lærere fra skolens idrætsteam i to uger hvert semester med henblik på udvikling af vejlednings- og undervisningsmateriale til brug for inklusion af elever med handicap i folkeskolens idræts- og bevægelsesaktiviteter. Resultaterne af arbejdet, der ledes af en konsulent fra HANDIVID, vil blive offentliggjort successivt på Undervisningsministeriets læringsportal, EMU, og vil blive afsluttet med udgivelse af en serie publikationer, som ventes færdige i 2. halvår 2017. Publikationsserien vil også indeholde en vejledning om tilrettelæggelse af eksamen i faget idræt, tilpasset elever med funktionsnedsættelse.

Skjoldungeklubben

Handicapidrættens Videnscenter har i samarbejde med Red Barnet, Kavlifonden og Lejre Kommune igangsat projektet Skjoldungeklubben i Lejre. Projektets formål er at oprette en familieoplevelsesklub med fokus på natur og friluftsliv for børn med funktionsnedsættelse. Udviklingsarbejdet vil bl.a. handle om at vurdere aktivitetsmuligheder, sikre tilgængelighed, rekruttere frivillige med og uden funktionsnedsættelser og lære frivillige, forældre og evt. handicaphjælpere at arrangere aktiviteter og tage hånd om praktiske udfordringer. Erfaringerne fra projektet skal efterfølgende bruges til at oprette klubber eller lignende aktiviteter andre steder i landet.

Litteratur-review om børn og deltagelse

En bibliotekar og en idrætskonsulent fra HANDIVID har i 2016 gennemført et internationalt litteratur-review om børn med handicap og social deltagelse. Studiet indgår i centrets løbende samarbejde med den norske Kompetansetjeneste for Barn og Unge med Funksjonsnedsettelse.

Aktiv fritid for alle

Fritidsliv er – ligesom arbejdsliv - et vigtigt fokus for Videnscentrets arbejde. Vi ved, at mennesker med handicap er underrepræsenteret på arbejdsmarkedet. Men de står også i høj grad uden for foreningsliv og fritidstilbud. Vigtige årsager til dette er, dels manglende tilgængelighed på grund af fysiske og kommunikative barrierer, dels negative holdninger i forhold til at invitere anderledes mennesker ind i fællesskabet.

Fritiden er de perioder i løbet af dagen, hvor man i princippet kan gøre, hvad man har lyst til, og ikke behøver modtage ordrer eller påtage sig arbejdsopgaver. Fritiden har værdi i sig selv, og fritidsaktiviteter er vigtige åndehuller i hverdagen. FN's Handicapkonvention pointerer da også, at mennesker med handicap har ret til at deltage i kulturlivet, rekreative tilbud, fritidsaktiviteter og idræt på lige fod med alle andre.

For mennesker med handicap kan deltagelse i fritidsaktiviteter være den vigtigste vej til et socialt fællesskab, hvor man kan lære sig selv bedre at kende – og finde sin identitet. For børn med nedsat funktionsevne er det en betydelig drivkraft for at deltage i fritidsaktiviteter sammen med andre, at de får mulighed for at knytte venskaber og bygge netværk.

Vi ved, at aktiv deltagelse i en given sammenhæng ofte ansporer personer med handicap til at deltage i andre sammenhænge. Vi ser mange eksempler på, at en fritidsaktivitet baner vej til et job, blandt andet fordi man finder ud af, hvad man er god til og får et netværk, som kan hjælpe en ind på arbejdsmarkedet. Men også fordi omgivelserne ser personen som et aktivt menneske, der har noget at byde på, og ikke bare som sit handicap.

I HANDIVID har vi til stadighed fokus på at forbedre mulighederne for, at mennesker med handicap kan få et godt og indholdsrigt fritidsliv. Her arbejder vi såvel på individniveau som på samfundsniveau. Vi støtter enkelte borgere i at finde de fritidstilbud, de ønsker. Vi arbejder på, at fritidssektoren udvikler varierede, tilpassede fritidstilbud til alle. Vi rådgiver og underviser omkring tilgængelighed og bistår ved udvikling af hjælpemidler, som muliggør deltagelse for personer med særlige behov. Desuden koordinerer vi faglige

netværk nationalt og i Norden, bidrager til undervisningsmateriale på dansk og nordisk plan, samt skaber dialog med beslutningstagere i den offentlige sektor om konkrete muligheder for at udvikle aktive fritidsmuligheder for alle.

Eksempler på konkrete aktiviteter i Handivid i 2016:

Arctivity

Handicapidrættens Videnscenter har på forskellig vis bidraget til udviklingen af en ny nordisk sommerbegivenhed for mennesker med fysiske handicap: Arctivity. Arrangementet finder sted hvert år i juli måned på Valnesfjord Helsesportssenter i Norge, hvor deltagerne i 2016 bl.a. har kunnet prøve kræfter med kajak, fridykning, kiting og ridning. HANDIVID sendte et hold på 10 deltagere af sted, fordelt på unge og voksne med handicap, idrætsstuderende og frivillige. Med på Arctivity var også HANDIVIDs kommunikationsmedarbejder, som tog billeder af aktiviteterne til brug på bl.a. hjemmeside og sociale medier, og skrev en række artikler om arrangementet, som kan ses på handivid.dk.

Netværk

I 2016 var HANDIVID vært for det årlige møde i det danske netværk *Aktiv fritid for alle*. Deltagerne var en række organisationer, som på hver deres måde beskæftiger sig med at skabe muligheder for en aktiv fritid for alle.

Oplægsholderne på netværksmødet var Ventilen, DGI og Fysisk Aktiv for Sjøv. Gennemgående for oplæggene var et fokus på vigtigheden af at være med i et aktivt fællesskab, hvad enten det gælder ensomme unge, børn med ADHD eller mennesker med bevægelseshandicap.

Friluftsliv og naturoplevelser

Naturen er kilde til livskvalitet og danner ramme for friluftsliv, foreningsaktiviteter og socialt samvær med familie og venner.

Naturen er danskernes foretrukne motionsarena. Her kan man kombinere naturoplevelser og leg, idræt og bevægelse. Aktiviteter i naturen indeholder helt særlige kvaliteter, som både udfordrer kroppen og giver ro i sindet. Der er et væld af aktivitetsmuligheder; både organiserede og uorganiserede.

Mange lader op, stresser af, motionerer, leger, fisker, sanker, følger dyre- og planteliv, vandrer, tager på skovtur med familie og venner, eller er på anden måde sansende og aktive i naturen.

Den gavnlige effekt af ophold i natur kan direkte måles, f.eks. på niveauet af stresshormoner i kroppen, på blodgennemstrømning i hjernen og på immunforsvaret. Man ved således også, at kontakt til natur har helende effekt for sygdomsramte, f.eks. nyopererede og folk med stress og depression, og at naturen er velegnet som rum for terapi.

Friluftsliv anses for at være et godt middel til læring og udvikling. Friluftsliv kan bl.a. anvendes som social løftestang. Mange får en ny erkendelse af, at de mestrer en række af færdigheder, eller de erhverver sig nye kompetencer. Det giver øget selvtillid og kan styrke den enkelte i at turde give sig i kast med deltagelse i sociale fællesskaber, uddannelse, arbejde, foreningsliv eller andet.

Men for mange mennesker med funktionsnedsættelser er muligheden for at komme ud i naturen begrænset af en lang række barrierer. Mange er derfor ufrivillige inde-mennesker og kan ikke få glæde af naturens fysiske, psykiske og sociale, sundhedsfremmende potentialer.

Mens op mod 60 % af befolkningen motionerer i det fri, er det under 5 % af befolkningen med et bevægelseshandicap, der anvender naturen til motion – heller ikke den bynære natur.

Barriererne for naturoplevelser og friluftsliv kan være mange ting:

- dårlig adgang og tilgængelighed
- manglende aktivitetshjælpemidler og tilpasset grej
- utryghed og uvidenhed hos den enkelte og hos forældre, foreninger og fagprofessionelle om, hvordan man kan deltage i aktiviteter i naturen, når man har en funktionsnedsættelse.

På Handicapidrættens Videnscenter arbejder vi på mange fronter for at gøre det muligt for både børn og voksne med forskellige funktionsnedsættelser at komme ud i natur. Vi har bl.a. fokus på:

- adgang
- universelt design af friluftslivsfaciliteter
- grej og aktivitetshjælpemidler
- *tilpassede aktiviteter*
- rehabilitering og naturterapi
- vidensdeling og netværk

Eksempel på konkret aktivitet i Handivid i 2016:

Bevægelseslaboratoriet

Handicapidrættens Videnscenter er samarbejdspartner i et projekt Bevægelseslaboratoriet, der er et forsknings- og udviklingsprojekt i regi af Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning på Københavns Universitet. Målet med projektet er, at mennesker med bevægehandicap får flere og bedre muligheder for sundhedsfremmende naturoplevelser, et aktivt friluftsliv, deltagelse og socialt samvær samt fysisk aktivitet.

Friluftslivsnetværk

Videnscentret er tovholder i det danske netværk om friluftsliv for personer med handicap, som afholdt to arrangementer i løbet af året.

Viden og formidling

Som videnscenter er det en hovedopgave for HANDIVID at samle og formidle relevant viden og eksempler på god praksis fra de områder, vi dækker. Centret rummer en unik samling af litteratur og film om aktivt liv for mennesker med handicap, som vi stiller gratis til rådighed for alle interesserede, uanset hvor i landet de bor. Centrets mange samarbejdspartnere og faglige netværk er også en værdifuld ressource i forbindelse

med indsamling og formidling af viden. Medarbejderne underviser og rådgiver og skriver artikler som offentliggøres i faglige tidsskrifter, bøger og på internettet.

Eksempler på konkrete aktiviteter i Handivid i 2016:

Digital formidling

Handicapidrættens Videnscenter bestyrer to forskellige hjemmesider. På centrets hovedside www.handivid.dk kan besøgende bl.a. læse om ny forskning inden for vores område, artikler og reportager om aktivt liv og job på særlige vilkår, søge i aktivitetsdatabasen efter tilpassede idrætsaktiviteter, samt låne bøger i biblioteket.

Handicapidrættens Videnscenter har også hjemmesiden *Idrætsrum for alle* (www.irfa.dk), som guider arkitekter og bygherrer til, hvordan idrætsanlæg kan indrettes, så alle har lige adgang, uanset funktionsnedsættelser.

Begge hjemmesider er i 2016 blevet opgraderet til et nyt system, hvilket bl.a. har gjort dem responsive. Det vil sige, at siderne tilpasser sig tablets og telefoner, så også brugere af disse medier får mest muligt ud af at bruge hjemmesiderne.

Interesserede kan også følge HANDIVID på de sociale medier.

Udstilling om De Paralympiske Lege

HANDIVID markerede De Paralympiske Lege 2016 med en udstilling i Handicaporganisationernes Hus. Udstillingen satte spot på højdepunkter fra Legene gennem tiden, set med danske øjne. Samtidig var udstillingen med til at øge opmærksomheden på de muligheder, der var for at følge Legene via presse og tv.

Til udstillingen anvendte vi materialer fra Videnscentrets egne arkiver, bl.a. i form af gamle plakater, fotos, magasiner og videoklip. Der blev også produceret en video, der viser nogle af højdepunkterne fra den danske deltagelse i legene gennem tiden fra 1968 og frem. Et fint udvalg af tidligere Paralympicsdeltagere og -ledere mødte frem, her i blandt en som deltog i det første Paralympics, hvor Danmark var repræsenteret - i 1968.

Bibliotek – Bogbestand

HANDIVIDs bibliotek er offentligt tilgængeligt. Det vil sige, at alle med interesse gratis kan låne vores materialer. Vi sender bøger ud til hele Danmark, og lånerne kan sende retur, når de skal afleveres igen. Alle kan søge hjælp i biblioteket, hvis de mangler materialer eller viden inden for et af vores områder.

Vi har en stor samling af bøger, artikler og film om tilpasset idræt og bevægelse. Herudover har vi materialer om emner som det rummelige arbejdsmarked, handicap og diagnoser, tilgængelighed, handicappolitik og socialpolitik.

Biblioteket har sin egen database med registrering af materialer indgået i vores bibliotek. Biblioteket ligger inde med over 4500 forskellige materialer, heraf er ca. halvdelen bøger.

Formidling af biblioteksfunktionen i Handicaporganisationernes Hus

Som et led i arbejdet med at synliggøre biblioteket i Handicaporganisationerne Hus har vi etableret tre små selvbetjente "filialer" i form af små bogtårne med et udvalg af bøger. Bogtårnene er placeret ved kaffeøerne på hver etage i huset.

Tanken er, at husets medarbejdere og gæster kan låne en fagbog med hjem ved at efterlade en blanket med navn og email-adresse. Bøgerne afleveres tilbage i HANDIVIDs bibliotek på 3. sal efter brug, hvilket betyder, at alle oprettede lånere i huset får deres gang i biblioteket. Dermed opdager de, at HANDIVID har meget andet materiale på hylderne og en bibliotekar, der kan hjælpe med litteratur og litteraturhenvisninger på forskelligt materiale inden for relevante emner.

Det er noget, som mange fagmedarbejdere i huset er begyndt at gøre brug af. Det er svært for dem at finde fagspecifik litteratur, da de fleste diagnosespecifikke videnscentre, som på et tidspunkt blev lagt ind under Socialstyrelsen, ikke længere eksisterer.

Bogtips

Siden starten af 2016 har biblioteket haft en fast klumme i bladet Parasport, hvor Videnscentrets bibliotekar anbefaler bøger og andet materiale. Bladet udgives af Dansk Handicap Idræts-Forbund og omdeles bl.a. til organisationens medlemmer.

I Videnscentrets eget nyhedsbrev, som udsendes fire gange årligt, er der omtaler af bøger og andet materiale. Disse tips til materialer er emnemæssigt bredere end i Parasport og indeholder som regel materialer fra flere kategorier af emner, fx tilpasset idræt og bevægelse og det rummelige arbejdsmarked, alle inden for aktivt liv med handicap.

Samarbejde med Syddansk Universitets Bibliotek

HANDIVIDs bibliotek samarbejder med Syddansk Universitets Bibliotek (SDUB), og databasesystemet kører igennem dem. Det betyder, at vores bogbestand også kan fremsøges via SDBUs database. Vi modtager derfor løbende bestillinger på litteratur fra SDUB igennem vores bibliotekssystem og leverer bøger til de studerende flere gange om ugen.

Dette giver os en unik mulighed for at nå ud til studerende med litteratur inden for vores arbejdsområder, som de ikke ville kunne få fat på andre steder, da biblioteket indeholder meget litteratur, som ikke findes til udlån andre steder i Danmark. Bibliotekaren har i efteråret besøgt Syddansk Universitet for at undervise kandidatstuderende i, hvordan de kan bruge biblioteket.

Organisation og økonomi

Handicapidrættens Videnscenter har i 2016 i gennemsnit beskæftiget 10 ansatte. En ny kommunikationsmedarbejder blev ansat i marts, efter at den tidligere havde fået ansættelse andetsteds. På

grund af ophobning af opgaver ansatte centret mod slutningen af året en ekstra idrætskonsulent på halv tid for en 6-måneders periode.

Økonomisk var 2016 atypisk i den forstand, at indtægter fra salg af konsulentydelse var væsentligt større end normalt, mens udgifterne ikke steg tilsvarende. Den eksterne evaluering, der var afsat midler til i budgettet for 2016, er udskudt til foråret 2017. Efter aftale med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering er tilskudsperioden forlænget med 6 måneder, således at ikke forbrugte midler, svarende til 800.000 kr., er overført fra tilskudsåret 2016 til 2017.